

The background of the poster is a landscape photograph. A paved road curves from the bottom center towards the horizon. The sky is filled with dramatic, dark clouds, with a bright light source (the sun) breaking through near the horizon, creating a lens flare and illuminating the clouds from below. The overall color palette is dominated by dark blues, greys, and the warm yellows and oranges of the sunset/sunrise. The text is overlaid on the upper half of the image.

ULLA
BOLINDER
TRAUMA

Övergreppet 1997
Hoppa in då! 1998
Någonstans inom oss 1999
Hela mig 2001
Utsaga 2005
Gärningsman 2006
Intrång 2009
Uppsåt 2010
Domslut 2011
Livstid 2012

Trauma

© Ulla Bolinder 2014

Omslagsfoto: Torbjörn Andersson, Stigtomta
torbjornandersson2009@gmail.com

TRAUMA – Ulla Bolinder

ISBN 978-91-7553-969-0

© Förlaget Orda 2014

Omslag: www.Okapi-Grafik.com

Typografi: Palatino LT

Utgiven av Förlaget Orda AB

Tryckt i Polen 2014

www.forlagetorda.se

TRAUMA

av
Ulla Bolinder

Den 3 augusti kl 05.00 gick Sylvia Kumlin ut till sin får flock som går i en hage intill motionsspåret i Gustavsberg. Hon fann en av sina tackor liggande på marken. Tackan kunde inte röra sig eller stå. Hon levde men hade nog legat på samma ställe uppmot ett dygn eftersom hon låg i sin egen avföring.

SK bar hem tackan och lät slakta henne. Vid slakten upptäcktes blodutgjutningar i skinnet och på kroppen. Hon var inte riven av vilda djur och hade inga utvändiga tecken på skada. Man upptäckte också en skada som gått in i ena lungan. Dessutom fanns det en skada vid svansroten.

Vid telefonkontakt uppger SK att hon efter samråd med den som slaktade tackan är av den uppfattningen att en människa har skadat tackan. Hon vet dock ingen som kan misstänkas ha gjort detta. Det har aldrig hänt tidigare att någon gjort SK:s får illa.

Den 30 augusti klockan 11.45 fick polisen besked om att en kvinnas döda kropp hade hittats i Gustavsberg. Omständigheterna tydde på att hon hade blivit mördad.

Kroppen anträffades cirka tio meter väster om Rödhakevägen. Den låg i ett grunt dike och var på överdelen bar till följd av att en svart tröja var uppdragen mot halsen. Även bysthållaren var uppdragen från sin ursprungliga plats. I anslutning till kroppen fanns en blodansamling som antogs ha kommit från offret. Den dödas ansikte var missfärgat av trubbigt våld och i huvudet fanns skärsår i hårbotten samt skärsår över höger ögonlock och på högra handens ringfinger. Vidare hade kroppen tecken på stötande, delvis skarpt våld mot bröstkorgens vänstra och huvudets högra sida.

Under kroppen hittades en cigarettändare av plast som granskades med hjälp av förstoringsglas. Andra iakttagelser än att den delvis var nersmetad med jord eller torkad lera gjordes inte. Enligt utredningsmannen var vidare undersökning av tändaren ifråga inte meningsfull eftersom den hade varit utsatt för fukt.

Terrängen väster om Rödhakevägen består omedelbart söder om Koltrastvägen huvudsakligen av högt vildvuxet gräs. I denna terräng anträffades en så kallad gräslega, där gräset var nertryckt på ett område som var ungefär en

och en halv gånger två och en halv meter stort. Legan var belägen nedanför en slänt söder om Koltrastvägen. Avståndet räknat från vägkanten på Koltrastvägen mitt för legan till platsen i diket där den anträffade kroppen låg var cirka 125 meter.

I gräslegan fann man ett antal märken – sju till åtta stycken – som kunde ha uppkommit om liggande personer hade tagit spjörn i marken med klackar eller tår på skor. Legans utseende talade för att en strid hade pågått där och att personerna hade rullat runt och därigenom åstadkommit en typisk så kallad våldtäktslega. På platsen anträffades ett paraply som sannolikt hade medförts av offret. Cirka tio meter från legan fann man vidare en vit så kallad munkjacka som var mycket smutsig och blodbesudlad.

Mellan legan och Rödhakevägen observerades i gräset parallellt med varandra nertrampade spår efter till synes två personer. Offret hade troligen överfallits i anslutning till den så kallade legan och liggande sökt värja sig. Hon hade sedan lyckats slita sig loss men upphunnits av gärningsmannen vid ett dike i vägkanten där hon misshandlats med slag och eventuellt sparkar och slutligen berövats livet.

Skador på kläderna, förekomsten av gräslegan och omständigheterna i övrigt kring brottet talade för att gärningsmannen hade närmat sig offret och brukat våld mot henne i syfte att våldta henne, vilket inte hade lyckats. Under det att hon försvarslös legat på rygg i diket, troligen med grumlat medvetande, hade gärningsmannen därefter stött och huggit med ett vasst föremål, troligen en kniv, mot hennes huvud och kropp. Det dödande knivsnittet medförde kraftig blödning och åstadkom en blodansamling på platsen.

Gärningsmannen hade med all säkerhet fått blod på sig och han hade till synes använt den vita jackan för att torka av visst blod. Sannolikt i avsikt att forsla bort kroppen till någon annan plats hade gärningsmannen därefter fört sin bil över på vänster sida av vägen intill diket just där mordet skett. Otydliga hjulspår från bilen säkrades där. Möjligen skrämde av att några bilar passerade ändrade gärningsmannen planerna på att flytta kroppen och lämnade den där den var.

I den så kallade gräslegan anträffades två intryckningar i marken vilka sannolikt hade gjorts av en fotbeklädnad. Fotbeklädnadens form, storlek och eventuella rutnönster gick dock inte att fastställa, varför det inte ansågs

meningsfullt att säkra avtrycken genom gipsavgjutningar. På den vita jackan och offrets boots anträffades svarta akrylfibrer. På den svarta tröjan förekom dessutom en blågrön polyamidfiber.

Kroppen identifierades som tillhörig sjuuttonåriga Jenny Sjöberg som natten till lördagen den 29 augusti hade lämnat en privat fest i närheten av mordplatsen.

1

SOFIE ÖSTLUND

Jenny ville egentligen inte gå på Nickes fest men Fredrik och jag övertalade henne. Mest jag, för jag hade inte varit ute på länge och ville gärna göra nånting. Men jag kunde inte gå själv, för jag kände inte Niklas. Om Jenny gick kunde jag hänga med, för hon var bjuden tillsammans med Fredrik och han ville också att hon skulle komma, så vi övertalade henne. Om vi inte hade gjort det skulle hon kanske fortfarande vara här.

Det var när hon tröttnade på festen och gick därifrån som hon försvann. Dagen efter, när vi upptäckte att hon var borta, ringde vi runt till alla hon kände, men ingen hade sett till henne. Niklas och Jonas åkte omkring med bilen och letade också. Det var inte första gången vi inte visste var hon var, så vi var inte speciellt oroliga, men vi undrade hur länge det skulle dröja innan hon kom tillbaka. Vi berättade inte för hennes föräldrar heller att hon var försvunnen, för vi visste att hon var arg på dom och inte ville ha med dom att göra. Fredrik bara ringde och frågade om hon var där. Men det var hon inte och sen på söndagen började vi bli oroliga i all fall och bestämde oss för att åka ut och leta. Det var Fredrik som körde och jag satt bredvid och tittade ner i diket. Jag tänkte att hon kunde ha blivit påkörd av en bil och låg skadad eller död nånstans. Jag skulle inte ha fått syn på henne om jag inte hade tänkt så, för hon syntes nästan inte från vägen. Jag bara såg att det var nånting och sa direkt till Fredrik att vi skulle stanna. Jag visste inte alls vad det var som låg där, och jag var jätterädd när jag gick ut ur bilen, men jag var tvungen att se efter, och sen... sen såg jag då att det var hon, att det var Jenny, och då... då bara skrek jag.

TELEFONSAMTAL

OP= operatören Mona Hast

SÖ= Sofie Östlund

OP: SOS alarm, vad har inträffat?

SÖ: Det är min kompis. Min kompis är...

OP: Ja, vad är hon?

SÖ: Jag tror att hon är... jag tror att hon är skadad.

OP: Var är du nånstans? Vad är det för adress?

SÖ: Det är i Gustavsberg. Det är på vägen mot...

OP: Jag tittar på en karta här. Är det södra infarten till Gustavsberg?

SÖ: Jag vet inte vad jag ska säga. Det är på Rödhakevägen.

OP: Efter bensenmacken?

SÖ: Ja, precis efter busshållplatsen så svänger man in på en gata till höger och där är det, på vänster sida.

OP: Okej. Vad är det som har hänt?

SÖ: Det är Jenny, min kompis Jenny...

OP: Ja, vad är det med din kompis?

SÖ: Hon har...

OP: Har det hänt en olycka?

SÖ: Nej. Hon är död.

OP: Jag hör inte vad du säger.

SÖ: Hon är död.

OP: Varför tror du att hon är död?

SÖ: Hon bara ligger.

OP: Är hon skadad nånstans? Kan du se om hon är skadad?

SÖ: Nej, jag ser inte... jag ska se. Ja, i ansiktet. Det är blod i ansiktet.

OP: Tror du att hon har skadat sig själv?

SÖ: Nej. Och kläderna... hennes kläder är...

OP: Är det nån annan som har skadat henne?

SÖ: Jag vet inte. Ja, det måste det vara.

OP: Är personen som har gjort det fortfarande kvar?

SÖ: Nej, det är bara vi här. Det är bara...

OP: Ta det lugnt nu. Fortsätt att prata med mig. Ta det lugnt och berätta vilka fler som finns på platsen.

SÖ: ...

OP: Hur gammal är du?

SÖ: Jag är sjutton. Vi var ute och letade och så fick vi se (ohörbart) i diket. Hon ligger här i diket. Det är bara Fredrik och jag här. Vi (ohörbart) Jenny.

OP: Okej, försök att prata lugnt. Har hon blivit påkörd av en bil?

SÖ: Nej, jag vet inte alls vad som har hänt. Vi kom nyss hit. Fredrik...

OP: Okej. Hjälpen är på väg. Vad heter du?

SÖ: Sofie.
OP: Och i efternamn?
SÖ: Östlund.
OP: Och Fredrik?
SÖ: ...
OP: Är du kvar, Sofie?
SÖ: Ja, jag är kvar. Jag vet inte alls vad som har hänt.
OP: Vad heter Fredrik i efternamn?
SÖ: Juhlin.
OP: Kan jag få prata med honom?
SÖ: Nej, han kan inte. Han är chockad. Han kan inte prata, för han är alldeles chockad.
OP: Ta det lugnt och fortsätt att prata med mig. Förstår du? Prata med mig tills hjälpen är framme.
SÖ: Ja, jag...
OP: Vad gör Fredrik?
SÖ: Han är hos Jenny.
OP: Var är Jenny?
SÖ: Hon ligger i diket. Fredrik bara...
OP: Är det bara du och Fredrik där?
SÖ: Ja, han är chockad. Han är alldeles blek och chockad. Jag vet inte vad jag ska göra.
OP: Fortsätt att prata med mig bara. Vad gör Fredrik nu?
SÖ: Han bara sitter... han kan inte... Han är chockad.
OP: Okej Sofie, hjälpen är på väg. Kan du se därifrån du är vem som kommer?
SÖ: Ja, jag...
OP: Se noga efter vem det är som kommer när du hör en bil. Förstår du vad jag säger?
SÖ: Ja, det kommer bilar nu.
OP: Är det en ambulans?
SÖ: Nej, det är vanliga bilar. Shit! Vad ska jag göra? Polisen måste komma och mota bort dom!
OP: Polisen är på väg.
SÖ: Mota bort dom, Fredrik! Säg att dom inte får komma hit! Du måste få bort dom! Ser du inte att (ohörbart) kommer hit!
OP: Ta det lugnt, Sofie. Hjälpen är snart framme.
SÖ: Men (ohörbart) det här!

HELENA LINDBLOM

Först trodde jag att det var en bilolycka. Jag trodde att paret på vägen hade kört på kvinnan som låg i diket. Deras bil stod ju där, med ena framdörren öppen, och båda verkade helt chockade. Killen var likblek i ansiktet och sa inte ett ord medan tjejen vimsade omkring och pladdrade i ett. Hon grät och var våt av svett. Jag frågade vad som hade hänt men fick inget begripligt svar. Jag skyndade mig att se efter hur svårt skadad kvinnan i diket var.

När jag kom närmare förstod jag att hon var död och att det inte alls handlade om en bilolycka. Jag arbetar inom vården och har sett människor på alla möjliga sätt – skadade, lemlästade och döda. Jag har tagit hand om avlidna personer och gjort liksvepningar flera gånger, så jag trodde att jag var ganska luttrad. Mina tidigare erfarenheter av döda var att dom för det mesta ser lugna och fridfulla ut, som om dom bara ligger och sover. När själen har lämnat kroppen är det bara ett tomt skal kvar och det finns inga känslor mer – ingen smärta, ingen ångest, ingen förtvivlan. Men när jag såg ansiktet på flickan i diket blev jag förfärad. Hennes ögon och mun var vidöppna och hon såg precis lika ångestfylld ut som hon måste ha känt sig ögonblicket innan hon dog. Hon låg där och skrek ut sin dödsångest fast hon inte levde längre.

Hon hade inte fått frid.

FÖRHÖR (ljudbandsförhör)

FL= förhørsledaren Tor Adolfsson

SÖ= den hörda Sofie Östlund

FL: Jo, nu tänkte jag att du skulle berätta för mig från början vad det var som hände.

SÖ: Jag vet inte var jag ska börja.

FL: Ta det från det att du och Fredrik bestämde er för att ge er ut till...

SÖ: Ja, jag vet. Ska jag berätta då?

FL: Ja, det kan du göra.

SÖ: Ja, när hon inte hade kommit hem i morse heller så ringde jag till Fredrik och frågade om han ville följa med mig ut och leta efter

henne. Jag tänkte att vi kunde ta hans bil så skulle det gå fortare. Först visste vi inte alls vart vi skulle åka men sen kom vi på att vi skulle börja där festen var, hemma hos Nicke, och leta på gatorna runt omkring där. Och då dröjde det inte länge förrän vi hittade henne. Det var jag som fick syn på henne först och jag skrek att vi skulle stanna, jag visste inte alls vad som hade hänt, men sen hoppade jag bara ut ur bilen och sprang fram och då tog Fredrik... försökte Fredrik ta tag i mig och jag tänkte, snabbt liksom, vad ska jag göra nu och sen... Jag kommer inte ihåg precis, men sen skrek jag, jag skrek och tänkte... tänkte drömmer jag, är det en mardröm, men jag drömde inte och jag sa till Fredrik att vad ska vi göra nu, ska vi ringa till ambulansen, och sen visste jag inte vad jag skulle göra. Jag gick fram till Jenny och sa vad är det Jenny, sätt dig upp, res på dig då, men hon reste sig inte, hon bara låg där och jag tänkte... tänkte att hon kanske var rädd, kanske var chockad och inte kunde resa sig. Jag sparkade inte men jag rörde lite med foten och så sa jag Jenny Jenny, men hon reste sig inte. Sen sprang jag upp på vägen och grät och sen tänkte jag att jag måste gå tillbaka till Fredrik. Jag visste inte men jag tänkte att... (ohörbart) tillbaka, och då bara stod han där, stod framför mig och var jättechockad. Hans hår var hit och dit och han var grå i ansiktet och hade röda ögon och jag sa att vi måste ringa till polisen men han fattade inte, han grät och sa Jenny till mig och jag blev arg och sa det är inte Jenny, det är Sofie, men han fattade fortfarande inte och jag sa... försökte berätta för honom men det gick inte. Jenny är borta, sa jag, Jenny finns inte mer, och sen sa jag: Fort, ge mig telefonen, jag ska ringa till polisen. Och jag tittade inte alls på Jenny men jag såg hennes ansikte och hon hade blod i munnen, tyckte jag det såg ut som, och sen så stod jag... sen så gick jag runt och tittade och sen kom... jag vet inte om ambulansen kom samtidigt med polisen men ambulanskillen bara stod där och jag sa kom då, hon kanske är vid liv. Men nej, han bara stod där och tittade på mig och jag sa... kom då, sa jag, kom och titta, men neeej, han bara stod där och glodde på mig. Till sist tog han några långa steg, långa fotsteg, och sen när han äntligen stod vid diket och tittade på Jenny sa jag: Vafan är du för jävla ambulansman, sa jag, om det här var din flickvän, skulle du fortfarande stå där och glo så där då din jävla idiot, sa jag åt honom och sen blev jag ledsen och sen sa jag inget mer förrän polisen kom.

FL: Men då när du först...

SÖ: Ursäkta, var är toaletten?

FL: Ja okej, vi tar och avbryter här för toabesök då, klockan är 14.35.

FL: Fortsatt förhör 14.38. Om vi återgår till din berättelse då, så kan du kanske... Om vi går tillbaka lite i tiden då, till början, vad ser du precis då när du kommer ut ur bilen?

SÖ: Jag ser Jenny. Först visste jag inte säkert att det var hon men sen såg jag och då tänkte jag... trodde jag att hon kanske var sjuk.

FL: Kan du prata lite högre så att mikrofonen tar upp det här. Vi har mikrofonen precis här ovanför oss och nu är du en bit ifrån.

SÖ: Jaha, förlåt.

FL: Rörde du henne där hon låg?

SÖ: Nej, jag rörde inte alls på henne.

FL: Kände du inte på henne?

SÖ: Nej, det gjorde jag inte, jag bara såg henne och sen gick jag och grät och vad ska jag göra nu och sen ringde jag och sen kom det folk och glodde och sen kom det poliser och det tog inte så lång tid faktiskt.

FL: Okej. Och nu när du har berättat allt det här för mig, hur känner du dig då?

SÖ: Hur menar du?

FL: Ja, hur känns det innerst inne för dig nu när du har fått berätta allt det här för mig? Vad är din första tanke då, efter att du har berättat det här för mig?

SÖ: Jag vet inte, jag bara vet att...

FL: Jo, men jag tänker på hur det känns för dig, för det är ju ändå din bästa vän som har dött?

SÖ: ...

FL: Ja, känns det som att du... Det är ingen detalj som jag har glömt att fråga om?

SÖ: Jag vet inte vad du ska fråga om.

FL: Du känner dig tom just nu?

SÖ: Jag vet inte.

FL: Sitt kvar en liten stund bara så ska jag gå ut en sväng så kommer jag strax tillbaka.

SOFIE ÖSTLUND

I början fattade jag inte att det hade hänt. Allt var kaos i mig. Jag kunde inte koncentrera mig, inte äta och inte sova som vanligt. När jag sov

hade jag mardrömmar och när jag var vaken såg jag Jenny ligga där död i diket. Det som hände när vi hittade henne spelades upp nästan som på en film inne i huvudet på mig. Jag visste inte hur jag skulle få det att försvinna.

Jag var arg och ledsen och förvirrad på samma gång. Det kändes som att jag var gjord av gelé. Jag hade ingen styrning och måste luta mig mot saker för att orka hålla mig uppe. Mamma sa att det var en del av sorgprocessen. Kroppen drar ner på sina rörelser för att använda energin till läkningen. Hon sa att jag skulle ta det lugnt och inte pressa mig.

På nätterna grät jag och längtade efter Jenny. Jag saknade henne så mycket och såg henne framför mig hela tiden. Jag tänkte att om jag bara fick veta vad det var som hade hänt och vem det var som hade dödat henne så skulle det kännas bättre. Jag kunde inte sluta tänka på det.

Jag blev förhörd av polisen och jag berättade om festen och vilka som var där. Det var cirka tjugo personer med på festen men jag och Jenny kände inte så många. Det var en kompis till Fredrik som fyllde år. Fredrik och Jenny hade varit ihop i cirka ett år, och ungefär två månader tidigare hade hon flyttat hem till honom. Han var äldre än hon och hade jobb och egen lägenhet. Hennes föräldrar var emot att dom var ihop redan från början och när hon flyttade till honom blev dom som galna och försökte tvinga henne att komma hem igen.

Tony, som Jennys mamma bodde ihop med, var inte Jennys riktiga pappa och hon tyckte inte att han hade rätt att bestämma över henne. Hennes riktiga pappa försvann när hon var liten. Sen gifte hennes mamma om sig och fick Frida och Elin. Den gubben var inte heller Jennys riktiga pappa men hon kände som att han var det och blev jätteledsen när han dog. Han omkom i en hotellbrand.

På festen söps det en del men Jenny och jag var nyktra. Jag brukar dricka ibland men Jenny avskydde sprit och tog aldrig nånting. Hon var jättebestämd på det. Det var därför hon gick tidigare från festen också. Hon tyckte att Fredrik hade druckit för mycket och ville inte vänta på honom. Dom var inte osams, men hon tröttnade och ville åka hem. Hon tog sin väska och sa till mig att hon tänkte gå till busshållplatsen och se om det gick nån nattbuss. Då var klockan ungefär halv två. Jag vet tiden därför att en kille som heter Mattias ringde och beställde en taxi nästan samtidigt och polisen kollade med taxibolaget vid vilken tid det var. Jag tänkte att dom kunde ha delat på taxin, men när den kom hade hon redan gått.

FÖRHÖR (sammanfattning)

Jonas Bolin, som inte var alkoholpåverkad, har uppgett att Jenny troligen lämnade festen runt kl 01.15 med 5–10 minuters felmarginal i uppgiften. Enligt JB lämnade Jenny i vilket fall festen före Mattias Engberg, som gav sig iväg kl 01.40–01.45 i en telefonbeställd taxi. Enligt besked från taxi noteras datormässigt tiden då en chaufför åtar sig en körning och inte när körningen påbörjas. Den taxi som ME enligt inhämtat besked färdades med – det kan inte vara fråga om någon annan taxibil – beställdes kl 01.25. Framkörningstiden från den plats på vilken taxin beställdes till Näckroskatan är okänd.

FÖRHÖR (ljudbandsförhör)

FL= förhørsledaren Hans Berggren

ME= den hörde Mattias Engberg

FL: Berätta vad som hände under kvällen.

ME: Ja, det är inte så jävla lätt, alltså. Jag kom dit vid niotiden och då fick jag höra att Nicke hade slocknat.

FL: Nicke, det är lägenhetsinnehavaren och födelsedagsbarnet, det?

ME: Precis. Han hade tävlat med några polare om vem som kunde dricka snabbast och hade slocknat på sängen i sovrummet. Han kvicknade till lite senare och fortsatte att hålla i sig, men först var han helt väck.

FL: Brukar han ofta dricka sig redlös?

ME: Nej, det tror jag inte. Men just nu har det nog blivit lite extra.

FL: Varför det då?

ME: Kärleksbekymmer som han försöker dränka.

FL: Jaha. Brukar han bli våldsam när han dricker?

ME: Nej, för det mesta grinar han bara. Blir sentimental och säger att han inte vill leva längre.

FL: Hur länge har du varit bekant med honom?

ME: Sen gymnasiet. Vi gick i samma klass i gymnasiet. Tio år, alltså.

FL: Hur många var det som deltog i festen i fredags uppskattningsvis?

ME: Ett tjugotal, skulle jag tro. Det var rätt trångt.

FL: Och alla blev mer eller mindre berusade, förstår jag.

ME: Ja, alla drack, utom Jonas och Jenny.

FL: Varför drack inte Jonas då?

ME: Han är helnykterist.

FL: Och Jenny?

ME: Brukade inte heller dricka. Varför vet jag inte.

FL: Du kände henne?

ME: Så där. Genom Fredde, alltså.

FL: Var det nåt särskilt som hände under kvällen som du minns?

ME: Skulle vara det då att Nicke tjafsade med Jenny för att hon var sur på Fredde för att han drack. Han blev lämnad av exakt samma anledning själv och tålde väl inte att bli påmind om det.

FL: Hur yttrade sig tjafset med Jenny?

ME: Han försökte få henne att acceptera Fredde som han är, typ. Sa att han ville att dom skulle vara lyckliga och så. Drog in henne på muggen och skulle snacka allvar med henne. Jag vet inte vad dom sa eller gjorde därinne, men när dom kom ut bröt han ihop och skulle hoppa från balkongen. Vi lyckades övermanna honom och få ner honom på golvet. Sen låg han där och ylade och skrek att han inte ville leva längre.

FL: Och Jenny? Hur reagerade hon?

ME: Vet inte. Hon var rätt cool, så antagligen brydde hon sig inte.

FL: På vilket sätt var hon cool?

ME: Verkade oberörd och så, om nånting hände.

FL: Vad kunde det vara som hände?

ME: Att nån hängde sig på henne mot hennes vilja, till exempel. Då bara gick hon.

FL: Hände det på festen?

ME: Ja, det var Akbarin, killen hon var ihop med innan hon träffade Fredde. Jag såg dom i köket.

FL: Vad var det som hände i köket då?

ME: Han försökte hindra henne att gå därifrån. Ville att hon skulle stanna och snacka. Men det ville inte hon. Och då bara gick hon. Knuffade undan honom och bara gick, typ.

FL: Hur reagerade han på det?

ME: Vet inte.

FL: Du vet inte vad det var han ville snacka med henne om?

ME: Nej, ingen aning.

FL: Några andra incidenter under kvällen som du minns?

ME: Nej.

FL: Vad har du för minnen av Fredrik under kvällen?

ME: Inget särskilt. Han satt mest och hängde, tror jag. Sen gick han samtidigt med Jenny.

FL: Det gjorde han?

ME: Ja, jag såg i alla fall inte till honom mer sen.

FL: Men du såg honom inte gå ut tillsammans med henne?

ME: Nej, jag såg ingen av dom gå. Men Jenny var på väg när jag kom ut i hallen och skulle ringa. Hon hade precis tagit på sig jackan och skulle gå.

FL: Sa hon nånting till dig?

ME: Nej, hon stod och grejade med sitt paraply och tittade inte på mig.

FL: Och Fredrik såg du inte till?

ME: Nej, han var inte där då.

FL: Hann Jenny gå innan du hade klarat av ditt telefonsamtal?

ME: Ja, hon gick medan jag ringde.

FL: Hur mycket kan klockan ha varit då?

ME: Runt halv två, skulle jag tro.

FL: Och sen?

ME: Ja, sen gick jag in i vardagsrummet igen och efter en stund märkte jag att Fredde inte var där längre.

FL: Hur märkte du det?

ME: Han satt inte kvar i soffan som han hade gjort innan.

FL: Och då drog du den slutsatsen att han hade gått samtidigt med Jenny.

ME: Ja, dom bodde ju ihop och skulle väl göra sällskap hem, antog jag.

FL: Frågade du efter honom?

ME: Nej, jag hade beställt en taxi och skulle precis åka. Fast det dröjde ett tag innan den kom.

FL: Hur länge då?

ME: En kvart kanske.

FL: Och under den tiden dök inte Fredrik upp?

ME: Nej, det gjorde han inte.

FL: Du ringde från hallen, säger du.

ME: Ja, från Nickes telefon. Min mobil hade ingen laddning så jag lånade telefonen i hallen.

FL: Var befann sig Niklas vid den tidpunkten?

ME: Vet inte. Folk sprang ut och in hela tiden, så det hade jag ingen

koll på.

FL: Såg du några utanför då, när du kom ner?

ME: Ja, det var väl några som stod där och snackade, men vilka det var tänkte jag inte på. Porten var uppställd, så jag gick raka vägen ut, typ.

FL: Och Niklas såg du inte heller till.

ME: Nej, det gjorde jag inte.

FÖRHÖR (sammanfattning)

Vittnet Per-Arne Olsson hade varit på besök hos några vänner och kom hem till sin bostad på Näckrosgratan 10 A strax efter 01.30 lördagen den 29 augusti. Han fann att porten var öppen och uppställd med något föremål som fungerade som stopp för dörren.

När han kom in i huset uppmärksammade han en man som stod och pratade med en tonårsflicka innanför entrédörren lite till höger om trappan upp till första våningen. Flickan kan ha varit i ungefär samma ålder som hans egen dotter, som är 15 år. Hans första tanke var att paret kom från en fest som han hörde pågick högre upp i huset.

PO gick bort till hissen och stod så att han hade framsidan av kroppen riktad mot hissdörren. Medan han väntade på att hissen skulle komma ner blev han uppmärksam på samtalet mellan mannen och flickan. Han vred på huvudet och såg då mannen som stod med ryggen mot honom och pratade med flickan. Flickan, som delvis skymdes av mannen, stod innerst i hörnet där trappan till första våningen börjar. PO hörde att de förde ett samtal och tyckte att det verkade som om mannen försökte få med sig flickan ut. Det var i alla fall inte tal om att flickan skulle följa med honom upp till någon lägenhet i huset.

PO hörde därefter att mannen erbjöd flickan skjuts och att flickan avböjde erbjudandet. Den exakta ordalydelsen kan han inte återge. Vidare hörde han flickan säga: "Stick härifrån!" följt av någon svordom. PO fick ett bestämt intryck av att mannen försökte övertala flickan att följa med. Mannen fortsatte med att säga något som PO inte uppfattade. Sedan avbröt han sig och vred en aning på huvudet mot PO, som om han plötsligt blivit medveten om att denne avlyssnade hans samtal med flickan.

PO bestämde sig nu för att inte vänta på hissen. Han gick bort till trappan, och samtidigt som han passerade mannen försökte denne dölja sig för PO. Mannen vände sig så att han hela tiden hade ryggen mot PO när denne gick förbi. Flickan stod lite skymd bakom mannen, och det var som om han försökte skymma henne med sin kropp. PO kunde inte se så mycket av flickan när han passerade dem och började gå uppför trappan.

Mannen uppträdde lugnt och verkade inte hotfull. Han stod helt nära flickan men höll inte i henne. Han uppvisade dock ett beteende som fick PO att tänka att han var fast besluten att få flickan med sig därifrån.

PO ger följande beskrivning av mannen:

Ca 35 år, ca 180 cm lång, kraftig kroppsbyggnad, mörkt kortklippt hår. PO såg inte mannens ansikte och kan inte heller säga något om hans klädsel.

PO ger följande beskrivning av flickan:

Ca 15 år, ca 160 cm lång, långt rödbrunt hår som nådde ner förbi axlarna. PO kan inte säga något om vilken sorts kläder flickan hade på sig.

PER-ARNE OLSSON

Det triggade igång min fantasi det där, att det kanske var den mördade flickan och hennes baneman jag såg i trappuppgången. Jag tänkte att jag kunde använda mig av vissa delar av den historien i en framtida kriminalroman, om jag skulle få lust att skriva mer i den genren. Jag är nämligen författare och hade vid den här tidpunkten skrivit min första thriller och skickat den till ett förlag. Men det tog en himla tid att få svar, så jag hade börjat fundera på att skicka till andra förlag också.

Jag hade låtit många av mina vänner och bekanta läsa men dom flesta gissar jag hade gjort det mest i avkopplingssyfte utan att vara speciellt fokuserade och granskande när det gällde att finna brister. Jag hade haft minst tio pilotläsare på min text och alla hade haft olika synpunkter. Jag är en lyhörd och mycket noggrann person och jag tycker att för att bli en bra författare så krävs det bland annat att man lyssnar på andras åsikter och inte är helt fastlåst i sitt eget tänkande. Jag låter så många jag bara kan läsa mina manus. Det jag däremot avhåller mig från är att läsa andras böcker. Jag har bläddrat i en handfull för att se hur deras disposition ser ut, men i övrigt läser jag

inte skönlitteratur och har aldrig gjort, eftersom jag är rädd att jag då ska bli påverkad och börja skriva i deras stil istället för min egen.

Jag hade också haft mitt manus hos ett antal korrekturläsare. Den första jag anlätade tror jag inte lade ner sin själ när han plöjde igenom texten. Efter hans skärskådning och min redigering av det han hade anmärkt på fann jag, när jag läste igenom hela texten efter hans avslutade arbete, ett antal stavfel och en massa händelser som mynnade ut i tomma intet. Jag åtgärdade felen, men det fanns alltså en hel del saker som han missade och det kändes inte särskilt tillfredsställande.

Korrekturläsare nummer två lade ribban högt och brukade var extremt duktig när hon korrade, men när jag fick tillbaka halva manuset trodde jag först att det var ett skämt. Hon hade missat drövis med saker, vilket jag naturligtvis påpekade för henne på ett fint sätt. Då blev hon först stött, men när hon såg missarna kunde hon inte gärna opponera sig utan erkände villigt. Jag skickade naturligtvis tillbaka halvan, vilket resulterade i att hon ville ha mer pengar, trots att det var hon som hade satt priset. Jag var schysst och skrev att hon kunde få tvåusenfemhundra extra, vilket hon blev tacksam för. När jag sen får tillbaka den första halvan igen så är den nästintill identisk med den tidigare – istället för trettio missar finns det nu tjugo, tjugofem. Jag påpekar igen, och hon skriver då och sänder över nya villkor för sin läsning. Nu ska hon inte alls titta på storn och inte heller komma med några förslag till bättre formuleringar – hon hade kommit med tio, femton stycken, och dom flesta var bättre än mina, vilket jag skrev till henne och tackade för – och om jag inte accepterade dessa nya villkor så skulle jag se mig om efter en annan korrekturläsare. Jag skrev till tillbaka att hon inte kunde ändra villkoren under resans gång och att jag inte accepterade dom nya villkoren – hon hade ju redan fått två och ett halvt tusen extra – så där tog vårt samarbete tvärt slut.

En annan av mina korrekturläsare var extremt pedantisk. Hon gjorde tio till tolv justeringar per sida och det såg grymt bra ut. Så manuset blev bara bättre och bättre för varje vecka som gick. Jag redigerade naturligtvis vartefter. Varje läsning tog mig tio till tolv timmar per dag, eftersom jag var tvungen att kolla korrekturläsarnas tidigare synpunkter. Och det var inte så enkelt, eftersom dessa korrekturläsare har en massa normer från SAOL som dom följer.

På Gullbergs förslag, som hade mitt manus inne till påseende, hade

jag kontakt med självaste vd:n Ragnar Lund. Jag var ganska säker på att han var intresserad och när boken väl var antagen skulle det bli ytterligare en skärskådan av deras korrläsare, så slutresultatet kunde inte bli annat än bra. Hans förlag var det enda som jag dittills hade sänt mitt manus till eftersom jag anser att han inte är fullt lika inskränkt som många andra av dagens förläggare, som tycker att allt ska se ut som det har gjort sen urminnes tider och som inte verkar välkomna några förändringar.

Om jag skulle erbjuda ytterligare några förlag mitt verk så ville jag först infoga det som verkligen saknades och behövdes för att manuset skulle bli än mer gediget och därför tog jag kontakt med en känd författare och bad om hjälp. Jag valde Curt Wolfe, som jag visserligen inte hade läst några böcker av men som jag visste var ett aktat namn i bokbranschen.

Ragnar var jävligt schysst. Han inväntade alltid den senaste versionen från mig, för jag byggde ju på och förbättrade vartefter. I en version hade jag gulmarkerat det jag ville ändra, men jag var inte alls säker på att det blev till det bättre. Jag var rädd att jag började ändra på saker och ting som redan var bra, och det var där Wolfe kom in i bilden. Jag mejlade till honom och förklarade hur svårt det är att finna kompetenta personer som kan ge adekvata synpunkter och frågade om han kunde tänka sig att läsa mitt manus.

Efter ett par veckor fick jag svar på min förfrågan till Wolfe. Han skrev att han var villig att titta på mitt manus och jag skickade det omgående till honom samtidigt som jag förklarade att jag hade haft flera duktiga korrläsare som inte bara hade kollat det grammatiska utan även storn och att han därför inte skulle komma att stöta på några större ofullkomligheter, men att hans synpunkter på mina formuleringar och min längd på meningsbyggnaderna vore guld värda för mig. Jag tänkte också att om han till exempel skulle påpeka att en av karaktärerna måste få mer, alternativt mindre, utrymme i historien så skulle jag ta även det i beaktande.

Så fort jag hade fått ett jakande besked från Curt Wolfe, som ju är en etablerad och duktig författare som folk i branschen hyser största respekt för, berättade jag för Ragnar Lund på Gullbergs att Wolfe skulle läsa mitt manus. Ragnar var positiv och jag tänkte då att jag skulle boka en tid och ta med Wolfes förhoppningsvis positiva synpunkter till honom. Jag framförde alltså till Ragnar att Wolfe hade börjat läsa och att jag var grymt tacksam för det.

Sen dröjde det inte länge förrän allt ställdes på sin spets. Jag fick ett sms från Ragnar att jag skulle skicka över Wolfes synpunkter. Jag visste ju inte hur mycket Wolfe hade hunnit läsa, men plötsligt var det brådskande och jag kände att allt kunde hänga på honom. Jag mejlade därför omedelbart till honom och förklarade att allt kunde ligga i hans händer och att han måste rädda mig. Jag bad honom skriva en bra recension och framhäva allt positivt i mitt manus. I gengäld erbjöd jag honom att ställa upp för honom som bollplank, om han skulle ha behov av det, eller läsa några av hans texter och ge synpunkter.

Men nu brann det alltså i knutarna och jag väntade med spänning på hans svar. Så visade det sig att han hade tagit kontakt med Ragnar Lund utan att med ett ord beröra kvaliteten på mitt manus. Inte ett enda superlativ hade han lämnat, vilket jag onekligen hade behövt. Men han hade pressat Ragnar på att äntligen ge mig besked och fått löfte om att jag skulle få det inom ett par veckor. Det hade ju dragit ut på tiden eftersom jag hade sänt honom nya versioner vartefter, men nån gång måste man ju komma till ett avslut, så den påstötningen var jag Wolfe grymt tacksam för. Nu hoppades jag bara att Ragnar skulle hålla sitt löfte och inte bryta det som han hade gjort så många gånger tidigare. Wolfe hade ingen uppfattning om vartåt det lutade men själv trodde jag på ett positivt besked. Jag hade erbjudit Ragnar lite marknadsföringspengar också, eftersom jag var övertygad om att storyn skulle komma att sälja. Samtidigt skulle det förhoppningsvis snabba på proceduren lite. Jag hade erbjudit honom hundratusen, och min tanke bakom det var att om han såg att jag var beredd att satsa lite av mina egna pengar så skulle han förstå att jag var seriös och våga slå till.

Jag kunde inte uppskatta hur många ex vi skulle komma att sälja av den trådbundna upplagan, men jag kunde lova honom att vi med pocketupplagan på mindre än ett år skulle sälja minst trettio tusen ex och med det borde Gullbergs vara mer än nöjda. Visserligen trodde jag på mer, men siffran som jag trodde på skulle han få av mig i ett igenklustrat kuvert som vi tillsammans skulle öppna ett år efter att pocketupplagan kommit ut.

Många hade gett mig rådet att vända mig till andra förlag och strunta i Gullbergs, men jag var så jävla kluven. Hade jag verkligen lust att gå och vänta tre, fyra månader på att få ytterligare ett nej? Allt är ju så subjektivt när det kommer till bedömningar. Det räcker med att lektören eller förläggaren är trött eller har mycket att stå i på jobbet den dagen han får

ett manus i sin hand för att det ska vara kört.

Jag läste om en kvinna som hade blivit antagen. Hon hade ett tvåhundra­sidigt manus. När bunt­en kom tillbaka – det var innan det digitala – var varenda sida fullklot­tr­ad med synpunkter, streck, pilar och överstrykningar som dom ville att hon skulle åtgärda. Efter en månads arbete, dag som natt, blev hon klar och sände tillbaka rena fina sidor. Efter två veckor damp bunt­en ner igen lika fullklot­tr­ad. Hon var då på väg att ge upp, men fortsatte trots allt, och efter ytterligare en månad var hon klar och dom var nöjda. Då meddelade dom att det ändå inte var säkert att hennes bok skulle ges ut. Det var alltså först nu som förlaget på allvar skulle ta ställning till en eventuell utgivning. Jag blev orolig och sände ett mejl till en vän som har jobbat på Bonniers i massor av år och han svarade mig att det mest är en säkerhetsåtgärd att förlagen gör så, eftersom det finns författare som inte kan samarbeta och opponerar sig mot redaktörens förslag till förbättringar och drar ut på allt i det oändliga.

Det är så många faktorer som spelar in och som kan sätta käppar i hjulet för en debutant. För den som skriver är det frågan om tusentals timmar av hårt arbete, men för dom som läser och bedömer handlar det om några ynka minuter.

Att man tror på sig själv räcker inte. För hur ska man få in i förläggarnas många gånger trångsynta huvuden att det man skriver är bra och värt att publicera? Och det är inte alltid man är hundraprocentigt säker på sin sak. Enligt en av mina redaktörer var det gestaltningen och perspektivet som måste bättras i mitt första manus. Men mina repliker och dialoger var väldigt bra, tyckte hon. Inte en enda ville hon ändra på. Och mina metaforer var briljanta, skrev hon. Faktiskt några av dom bästa hon läst. Men en del högstäm­da synonymer skulle bort. Hon ville också korta ner mina meningar – ville att jag skulle skriva som Lapidus, ve och fasa! – så det var en hel del som skulle ändras. Vi måste också ner i sidantal. Från början hade jag knappt niohundra sidor och måste skala bort minst hundrafemtio. Larssons Luftslottet har sjuhundrafyrtiofem, så det skulle kunna funka. Dessutom var det så att slutet var lite tveksamt eftersom det rädde delade meningar om det. Men jag hade framförhållning. Om nu Ragnar inte skulle bli tillfreds med slutet så höll jag på för fullt med att skriva ett alternativt slut. Det var ingen tid att förspilla.

Att komma in som debutant är mer än svårt och kräver allt.

Naturligtvis var jag lite osäker eftersom jag inte var antagen än. Det är betydligt enklare när man väl har kommit ut med sin första bok. En som redan är inne ska ju inte över två barriärer utan endast en. Som etablerad författare skriver man ett manus, naturligtvis med full skärpa, och när förlaget sen tar del av det man skrivit så berättar dom vad som behöver förbättras. Det kan naturligtvis vara radikala ingrepp som behövs, både fem och tio kapitel måste kanske skrivas om, men från första skrivdagen är man inne med sitt manus. Är man inte inne så får man anpassa sig fullständigt och kan inte ställa några som helst krav. Och är manuset inte bra och kompatibelt med lektörens smak så är det papperskorgen som gäller.

Mannen i trappuppgången, ja. Nu hade jag alltså blivit ett vittne av rang i en alldeles tvättäkta mordutredning och hade förhört av polisen både en och två gånger. Ingen dålig erfarenhet för en ambitiös deckarförfattare! Och det var ju tragiskt med flickans död, så jag hjälpte mer än gärna till för att polisen om möjligt skulle kunna lösa fallet. Vem var alltså mannen i trappuppgången? Han var lite för gammal för att vara hennes pojkvän, men annars brukar det ju ofta vara just pojkvännen som är den skyldige.

FÖRHÖR (ljudbandsförhör)

FL= förhørsledaren Hans Berggren

FJ= den hörde Fredrik Juhlin

FL: Hur länge har du känt Jenny?

FJ: Ungefär ett år.

FL: Hur träffades ni?

FJ: På en grillfest.

FL: Är du närmare bekant med hennes föräldrar?

FJ: Nej, men Jenny pratade om dom ibland.

FL: Vad sa hon då?

FJ: Jag fick ett intryck av att hon kände sig nertryckt hemma.

FL: På vilket sätt då?

FJ: Hon berättade att hon var tvungen att hjälpa till med hushållet och sina småsyskon hela tiden och inte fick tid över för sig själv. Det var delvis därför hon flyttade hem till mig.

FL: Hon bodde ihop med dig, ja. Det var alltså på hennes initiativ

hon flyttade till dig?

FJ: Ja, men vi ville det båda två.

FL: Hur reagerade hennes familj?

FJ: Dom var emot det.

FL: Varför var dom emot det?

FJ: Mest på grund av ålderskillnaden, tror jag.

FL: Ja, det skiljer elva år, ser jag. Vad hade du för intresse av en så ung flicka då?

FJ: Intresse? Jag är kär i henne.

FL: Jaha.

FJ: Hon är ung, men i vissa avseenden är hon både klokare och mer... principfast än jag. Jag har aldrig tänkt på ålderskillnaden.

FL: Det har du inte. Var det några särskilda principer som skilde er åt?

FJ: Ja, när det gäller alkohol, till exempel. Hon är helt emot att man ska dricka alkohol och bli berusad.

FL: Men själv dricker du ibland?

FJ: Ja, jag är väl som folk är mest, att jag tycker att man kan ta sig ett glas då och då. Men när jag gjorde det tog Jenny alltid avstånd från mig.

FL: Bråkade ni om det?

FJ: Nej, det gjorde vi inte.

FL: Ni hade ett bra och givande förhållande trots den stora ålderskillnaden.

FJ: Ja, det tycker jag.

FL: Sexuellt fungerade det också bra?

FJ: Ja. Inte i början, när hon mådde dåligt, men det blev bättre när vi hade flyttat ihop.

FL: Varför mådde hon dåligt?

FJ: För att hon inte trivdes hemma, trodde jag. Hon hade ont i magen och hade svårt att äta och så. Ibland fick hon riktiga ångestattacker. När hon hade flyttat hem till mig blev det bättre men hon hade fortfarande mardrömmar på nätterna och sov dåligt. Jag förstod att nånting var fel, men jag visste inte vad det var. Till slut berättade hon att det var en lärare i skolan som tafsade på henne. Jag sa att hon måste polisanmäla det, men det ville hon inte.

FL: Sa hon vad läraren hette?

FJ: Nej.

FL: Och det här påverkade ert sexliv.

FJ: Ja, att hon inte mädde bra. Dessutom kunde inte hennes mamma och sambo acceptera att hon hade flyttat till mig och hotade med att hämta hem henne med hjälp av polisen. När hennes mamma ringde och sa det blev Jenny alldeles hysterisk och slängde på luren. Hon var skiträdd för att tvingas flytta hem igen.

FL: Så det fanns en del problem.

FJ: Ja. Hon var ledsen över att hennes familj inte accepterade mig och hon saknade sina småsyskon som hon knappt träffade längre.

FL: Hennes föräldrar hängde upp sig på ålderskillnaden, säger du. Det var inget annat dom hade emot dig?

FJ: Nej, dom känner ju inte mig.

FL: Det föreföll kanske underligt i deras ögon att du tog på dig att försörja Jenny?

FJ: Jag vet inte. Det stämmer att hon inte kan... kunde bidra med pengar till mat och hyra, men hon hade inga stora krav, så hon belastade absolut inte min ekonomi. Och jag ville ju hjälpa henne.

FL: Hjälpa henne att komma hemifrån, menar du.

FJ: Ja, och att må bättre.

FL: Du arbetar som busschaufför?

FJ: Mm.

FL: Mm. Kan du berätta om festen i fredags då.

FJ: Ja, vad ska jag säga... Jenny blev sur på mig för att jag drack. Vi bråkade inte, men det var på grund av mig som hon gick ensam därifrån. Självt blev jag kvar hos Niklas hela natten. När jag kom hem nästa dag var hon inte där.

FL: Vad gjorde du då?

FJ: Jag ringde till hennes föräldrar och frågade om hon hade kommit dit.

FL: Men det hade hon inte.

FJ: Nej.

FL: Hur mycket drack du under kvällen?

FJ: Det vet jag inte riktigt. Men det var väl en del, för jag blev rätt påverkad.

FL: Det blev du.

FJ: Mm.

FL: Och på grund av det blev du osams med Jenny.

FJ: Nej, så var det inte.

FL: Hon blev sur på dig för att du drack.

FJ: Ja, men vi bråkade inte. Det har jag ju redan sagt.

FL: Hur yttrade sig hennes surhet då?

FJ: Hon undvek mig.

FL: Följde du med henne ut när hon gick?

FJ: Nej, det gjorde jag inte.

FL: Såg du henne gå då?

FJ: Nej, inte direkt. Bara att hon stod påklädd i hallen.

FL: Var i rummet befann du dig då?

FJ: Jag satt i soffan i vardagsrummet.

FL: Och därifrån kunde du se ut i hallen?

FJ: Ja.

FL: Var Jenny ensam när du såg henne vid ytterdörren?

FJ: Ja, det tror jag.

FL: Vad gjorde du när hon hade gått?

FJ: Jag gick in i sovrummet och la mig på sängen.

FL: Somnade du?

FJ: Ja.

FL: Och sov resten av natten.

FJ: Ja.

FL: Vid vilken tid vaknade du?

FJ: Vid tiotiden, tror jag. Jag snackade lite med Niklas, som var rätt deppig och inte mådde bra, och sen gick jag hem.

FL: Och då upptäckte du att Jenny var borta.

FJ: Ja, men först fattade jag inte att hon inte hade varit hemma. Jag tänkte att hon hade stuckit iväg någonstans och snart skulle dyka upp igen. Sen upptäckte jag att hon inte hade legat i sängen och inte hade ätit frukost heller.

FL: Vad tänkte du då?

FJ: Att hon var hos Sofie. Att hon hade sovit över hos Sofie och var kvar där. Men Sofie hade inte haft sällskap med henne från festen och visste inte var hon var.

FL: Du ringde till Sofie.

FJ: Ja, men Jenny hade inte varit där. Jag väntade lite till, men hon kom inte, så till slut ringde jag till hennes föräldrar fast det tog emot.

FL: Hur mycket var klockan då?

FJ: Tre kanske.

FL: Det tog emot, säger du.

FJ: Ja, jag vet ju att dom inte gillar mig.